

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is

Kolozsvár, 1904.

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Hétfő, április 11.

Április tizenegyediké.

Kolozsvár, ápr. 11.

Csudálatos dolog: ünnep lenne ma vagy mi, hivatalos nemzeti ünnep és néhány középületnek fölbogozásán kívül semmi, de semmi sem jelzi, hogy nemzeti ünnepünk van és néhány hivatalnoknak kívül senki, de senki sem ünnepel. Március tizenötödike, az nemzeti ünnep, azt fényesen, zajosan, szívből megünnepeli a nemzet. Április tizenegyediké ünnep Magyarországi hivatalnokainak, de közönséges, szürke, hétköznapija a magyar nemzetnek.

A nagy Chauvin-nak, Bánffy Dezsőnek volt genialis gondolata az, hogy március tizenötödike helyett, amikor csak a magyar nép elnyomhatatlan szabadságszeretete nyilvánult meg elementáris erővel, törvénybe iktatott »nemzeti« ünnepé tegye április tizenegyedikét, azt a napot, mikor V. Ferdinánd szentesítette március tizenötödikének vívmányait. Genialis gondolat volt ez Bánffy Dezsőtől, ami által hite szerint két lehetett egy csapásra agyonütni. Az egyik eredmény az lett volna, hogy lekicsinyítse a március tizenötödiki szabadságünnepe. Ez nem sikerült. A másik eredmény az lett volna, hogy az 1848. év vívmányait a magyar nemzet egy fejedelem tényleg ünnepeltesse meg. Nos hát, ez sem sikerült. Március 15. ma is a magyar nemzet gyönyörű ünnepe. Április 11. ma is hétköznapi.

Nem is lehet más. Hiszen éppen ezeknek a szentesített törvényeknek a be nem tartása okozta a véres szabadságharcot és éppen az a király, a ki szentesítette azokat, nem volt képes érvényt szerezni a törvényeknek. Mit ünnepeljünk ezen a tényen? Azt, hogy V. Ferdinánd gyöngeségből és nem meggyőződésből engedett egy fölcsozdott nép követeléseinek? Vagy azt, hogy megint gyöngeségből ugyanaz az V. Ferdinánd ezeknek a törvényeknek betartásáról nem volt képes gondoskodni? A magyar nemzet új született szabadságszeretete helyett ünnepeljünk egy gyöngé fejedelemnek kényszerítő körülmények hatása alatt keletkezett és általa cserben hagyott tényét?

Hallgassák meg azok, akik március tizenötödikét megtagadják és április tizenegyedikét ünneplik, hogy miként szolt Deák Ferenc egy 1848. június 15-én kelt levelében arról a királyi szentesítésről: „Valószínűleg perfidia vesz körül minden oldalról a király aláír mindent, mi annak folytán rendelkezünk, de segítségére, bizalomra, engedelmisségre, kívált a katonai karnál nem találunk... a császár nevével, de az ő akaratján kívül izgatnak ellenünk.“

Szolgáljon az a Bánffy Dezső nagyobb dicsőségre, hogy április tizenegyedikének nemzeti ünnepé való előléptetése az ő nevéhez fűződik. Március tizenötödike hadd legyen csak köznap a hivatalos bürokrában, akárhogy ünnepel is, utjongan is a magyar nép. Április tizenegyedikén ám legyen vakációja a hivatalos köröknek, a magyar nép arról tudomást nem vesz, abban részt nem vesz.

Ebből a tényből talán megfogják tanulni a mi hazafiak és bátor kormányaink, hogy törvényvel lehet ugyan katonát besoroztatni és adót szedni, de törvényvel egy népet ünnepelni bírnunk nem lehet. Mert nagyon szomorú lehet rájuk nézve, de való: az adófillért ki lehet préselni a népből, de a lelkesedést nem. Nép nélkül, lelkesedés nélkül, öröm nélkül hát csak hallgassák meg közhivatalnokaink az ünnepi istentiszteletet. És nevezzék ezt, ha jól esik nekik — nemzeti ünnepnek.

A kolozsvári gazdasági egyesület közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, április 11.

A kolozsvári gazdasági egyesület tegnap délelőtt tartotta meg a Torna-vivodában, melyen a tagok közül majdnem százan vettek részt.

A tárgysorozat 1. pontja az elnöki megnyitót, melyet I. Irsai lelkész tartott megemlékezve az egyesület közel tíz évi pangásáról, melynek bizony gazdáink is okai voltak, holott ma már szakítani kell a régi elvekkel, mindenkinek tanulni, újításra kell törekedni. Felemlíti az elnök, hogy Kolozsvár határaitra kimenve, a város közvetlen szomszédságában kukorica földeket talál, holott mennyivel értékesíthetők lennének azok veteménytermelésre. — Felemlíti, hogy a kútrási utcák végéig járva, igen gyakrak a fiatal legények csoportosulását látja, a kik bizony nem valami nagyon hasznos dolgot törlik a fejüket és ezzel ellentétben leányoknak ily gyűlékezése sohasem észlelhető, mi onnan van, hogy utóbbiak a munkával elfoglalva magukat, nem érnek rá, elfecselelni az időt; vajjon nem volna-e helyesebb, ha a legényeket is munkára szorítanók? Nem vesztelt — úgy mond — reményét, bizik a gazdaságban, bizik a munkálkodókban s felkér minden egyes tagot az együttes működésre és az ülést éljenzések között megnyitja.

2. ik pont a múlt évi jelentés és a folyó évi működésre vonatkozó választmányi előterjesztés volt, melyek közül kiemeljük a tanulmányutakra gépek és vetőmagok beszerzésére, selyemhernyó tenyésztés és ebből a célból perfa ültetés, tanfolyamok és téli felolvasások rendezésére, továbbá a dr. Seyfried indítványára elfogadott paraszt minta gazdaság berendezésére vonatkozó tervezeteket. Szólt még a jelentés arról, hogy a kolozsvári gazdák hitelszövetkezetének 600 korona segélyét éveken át nem vették a gazdák igénybe, pedig azt minden évre két hóstáti fiúnak szavazták meg azok kiképzésére, de nem volt jelentkező. Ezért valóban szükséges volt a gazdasági egyesület újabbrendése, mert az is csak nálunk történehetik meg, hogy évenként ne akadjon a gazdák között olyan, aki fiát taníttatja, kiképezetté akarja és ne akadjon olyan fia, a ki erre örömmel vállalkoznék. Reméljük, hogy az egyhangúlag elfogadott tervezet alapján a választmánynak sikerüljön fog jövőre nem két, de több tanulni akaró fiát is találni.

3. p. A pénztári számadás rendén a földművelés iskola alap 2089 K. 60 fillér, a kiállítás alap 118 K. 52 fillér és a rendes évi költségvetés 81 K. 64 fillér áthozattal elfogadott és a felmentvény a vezetőségnek megadott.

4. p. A folyó évi költségvetés a 81 kor. 64 fillér áthozattal együtt 325 kor. 69 fillérben, 245 kor. 05 fillér kiadással és 81 kor. 64 fillér átvittellel állapították meg.

5. p. Az indítványok rendén a közgyűlés a választmányt az a határozatát, hogy Boesky István 300 esztendő, a magyar szabadsághért történt fegyverforgása éret a kolozsvári földesek, mint Boesky által ide elepített hajdúk utódai pünkösdi ünnepén megünnepeljék, elfogadta és kivételével a választmányt bízta meg.

Elfogadta azon indítványát is, hogy a bevásárolt élelmiszer felügyeletére egy magyar-közép tized, mint a hídvelei kerületben egy-egy gazda választassék.

6. p. Titkárnak egyhangúlag megválasztott dr. Nyerges Zsigmond ügyvéd, ki az ügyeket eddig is nagy fáradsággal és kiváló buzgalommal vezette. A választmány kiegészítésére tagnak Butyka József, Diószegi Ferenc, Nagy József és Kovács József választották meg; — a számadások vizsgáló bizottságába Tömösvári Miklós, Kilin Józsa a Honvéd-utcaól és Adorján József hídvelel, végül gépfelügyelő gazdáknak Pál György (Samu fia) és Kilin György választották meg. Ezzel a gyűlés Jakab Lászlónak, ki időközben az elnökséget átvette azon buzgótt szavaival zárattat be, hogy a szebb jövő, mely az egyletre az újalakítás folytán várakozik a tagok munkálkodása folytán még eredményesebbé vájon. És éppen erre való tekintettel azon gazda társak, kik szőlő műveléssel is foglalkoznak, azonnal

meghívtak azon előadásra, melyet jövő vasárnapon délelőtt 9 órakor a kertészeti egyesület téglás-utcai telepén Panner Jenő tordai bor- és szőlőszeti kerületi felügyelő fog a szőlő öltványának előhajtással való előállításáról tartani és gyakorlatilag bemutatni.

F.

1901. szeptember 24.*

Írta: br. Bánffy Dezső.

Ügyfélszik, a magyar kereskedők tényleg megmozdultak.

Megmozdultak, mert érdekükben van most, a midőn a politikai életet elsősorban és helyesen a gazdasági kérdések kezdik uralni magukról nemcsak életjelt adni, de beigazolni, hogy ők a magyar államban jelentékeny tényezők is. A Sándor Pál orsz. képviselő által megindított mozgalom az OMKE egyesületet s ennek kapcsán az ország különböző részeiben és főként ott, hol kereskedői göcponok vannak, a kereskedők szervezkedését hozta létre. És ezt helyesen, mert ma közéletünknek nagyobb és fontosabb kérdése nem vár megoldásra, mint jövő gazdasági berendezkedésünk kérdése, melynél a kereskedői érdekek elsősorban figyelembe veendők.

A mozgalom programjának ismertetésére szinte elég volna egyszerűen ide nyomatni Sándor Pál azon beszédét, melyet 1901. szept. 24-én, mint az V-ik kerület képviselőjelöltje, a fővárosi vígadóban elmondott. Sándor Pál akkor kijelentette, hogy ő nem vállalkozik arra, hogy közjogi kérdéseket fejtegetsen, de igenis gazdasági kérdésekkel, a magyar közgazdaság és iparfejlesztésének kérdéseivel, mindenek felett pedig mint kereskedő, ki arra büszke, hogy kereskedő, a magyar kereskedelemmel, a magyar kereskedők érdekében kíván foglalkozni. Részletesen ismerteti beszéde további folyamán nagyfóntosságát, politikai hatalmát a nép gazdasági erejének, mely semmi más érdeknek alá nem rendelhető és mely politikai tekintetből hátrátelt nem szenvedhet; és azt mondja: „nekünk egy pillanatra sem szabad szem elől tévesztetni azt a tételt, hogy a vámszövet-ség vagy a külön vámterület kérdése az 1867-iki kiegyezés politikai tartalmával egyáltalán nem hozható oly kapcsolatba, mintha a vámszövettség úgy a kiegyezés egyéb ügyeit is érintelné.“

Az 1867-iki kiegyezés változatlan erővel fennmaradhat és fenn is fog maradni tekintet nélkül arra, hogy Ausztriához való vámügyi viszonyaink miként alakulnak. Helyes beszéd! Sándor Pál már 1901. szeptember 24-én ezen beszédében, melynek további folyamán érdekesen és alaposan fejti ki, hogy gazdasági érdekeinknek mennyire felel meg az önálló vámterület, a leghatározottabban és nyíltan kijelenti, hogy az önálló vámterület kérdése nemcsak hogy nem szabad, hogy a napirendről letűnjék, hanem szükséges, hogy nemzetünkben — nemcsak enunciaciókban, hanem tettekben — megmozdíjuk azon meggyőződést, hogy ezt az országára nézve életbevágó kérdést a megvalósításához közelebb hozza. Azt mondja, hogy erősödnie kell az önálló vámterület ideáljának.

A programjában elmondott kijelentéséhez híven áll most Sándor Pál az OMKE mozgalom élén. Szervezi a kereskedőket, hogy azok becsületes munkásságának tisztességes és jogosult voltát kifejezésre juttassa és hogy azok politikai jelentőségének súlyát fokozza. És mindezt helyesen teszi! Mert hisz nemcsak őt, de a magyar iparral és kereskedelemmel foglalkozók összességét az elítélésre váró nagy gazdasági kérdések jelentékenyen érdeklik és helyes, hogy azok az elkövetkezendő nagy alkalommal, midőn majd határozni kell a közös, vagy önálló vámterület kérdésében, egy országos kereskedői szövetség súlyával akarunk nyomatékokat adni szavainak.

Eddig következetes Sándor Pál. Pártállása tekintetében azonban, valamint az OMKE alakuló gyűléseken elhangzott beszédekben már adós marad a konzekvencia levonásával, mert ha a gazdasági kérdések eldöntése nem lévén közvetlen napirenden, kormányt támogató többségben helyet is foglalhatott, ma, midőn más kérdések vissza nem szorítható erővel törnek előtérbe, 1901. szept. 24-én elmondott programjához híven nyíltan kell zászlójára írnia a cél: az önálló vámterület és nem elég, ha a kereskedők nevében a kereskedőket mint szervezett osztályt akarja a garázdálkál, — mint osztályllyal szembeállítani. Erre sem szükség, sem ok nincsen, minth az ország különböző termelési ágai kell, hogy bölcs beosztással és céltudatos működéssel egymás érdekeit támogassák és az érdekelletéket kiegyenlítsék.

A „Pesti Hírlap“ tegnapi számában reflektál báró Bánffy Dezső, a kolozsvári O. M. K. E. megalakulására. A cikket — mely benyújtott kolozsváriakat különösen érdekel, közzük egész terjedelmében.

Sándor Pál mondja programbeszédében, hogy az 1867. XII. t.-c. változatlan érvénye fennállhat és fenn is fog állni, akár-miként rendezett Ausztriával szemben gazdasági viszonyunk, közös vámterületet tartván fenn vagy felállítván vámsorompóinkat. Sándor Pál önálló gondolkodása, független állása, magas műveltségi és szakmájában jól képzett egyénisége. Programjához, egyéniségéhez, a magyar ipar és kereskedelem érdekeihez híven, midőn az OMKE szervezésével foglalkozik, magával nem jöhet ellentétbe. Nem teheti, hogy a konzekvenciát le ne vonja és az OMKE alakulás céljának megállapításánál megelégedjék azzal, hogy a harcot az ipar és kereskedelem ellentáborának megízni, meg kell hogy izejen a harcot azoknak is, akik a magyar gazdasági érdekek nagy hátrányára a közös vámterületet akarják fenntartani és azzal a magyar ipar érdekeinek, a magyar kereskedelem önálló és nemzetivé tételének kívánják útját állani.

Sándor Pál nem engedheti meg, hogy az elnökléte alatti OMKE alakuló gyűlésében pártpolitikai célokból a kereskedők félrevezetessenek. Nem engedheti meg, hogy a gyűléseket követő közgyűléseken, helyi vagy pártpolitikai érdekekből olyan kijelentések tessenek, melyek alkalmasak arra, hogy őt 1901. szeptember 24-én elmondott programjával hozzák ellentétbe vagy alkalmasak arra, hogy az OMKE alakulások helyi vagy személyi érdekeit szolgálva az elvekkel és a céllal hozzák őt és a szervezett kereskedőket ellentétbe. Nem lehet elhárítani a kereskedőkkel és a kereskedők ne is higgyék el, hogy oly pártpolitikai alakulásokkal, melyek a gazdasági önállóságot, mint célt, zászlajukra nem írják, jövőbeni fejlődésük érdekeit kielégítést nyerhetnek. A magyar iparos, a magyar kereskedő higgye el Sándor Pálnak 1901. szeptember 24-én elmondott programbeszédéből azt, hogy feltétlen szükséges az, hogy az önálló vámterület ideája erősbüdjék, hogy elengedhetlen, hogy nemcsak enunciaciókban, hanem valóságos tettekben is ezt az ország érdekeire életbevágó kérdést a megvalósításához közelebb hozzuk.

Igy beszéd Sándor Pál 1901. április 24-én. Kétségtelenül így gondolkozik ma is. Az OMKE szervezete is életbevágó érdekekre tekintettel csak így gondolkozhata; a magyar állam gazdasági önállósága érdekében így kell, hogy gondolkozzanak.

De itt szemben Sándor Pállal, ki a konzekvenciákat utolsó időben a OMKE szervezésénél szemben 1901. szept. 24-én mondott beszédével, nem mindenben vonta le, azt kell hangoztatni, ne bizzon a magyar iparos és a magyar kereskedő a kormányban, és egyes pártokban és a közvéleményben. Ne bizzon senki, ki a magyar állam gazdasági önállóságot óhajtja mában, mint önmagában és puskaporát tartalva szárazon, meri ha a magyar iparos, a magyar kereskedő hangzatos bizalmi szavakkal magát félrevezetni nem engedi és nem bizi a kormányban és pártokban, hanem maga csinálja meg függetlenül közvéleményt, akkor meg fogja látni, hogy komoly elhatározásának és függetlenségének meg lesznek gyümölcsei és létre jön a magyar állam gazdasági önállósága, mely nélkül a haza jövője ma már el sem képzelhető.

Helyesen van mondvá, hogy a magyar iparosnak és kereskedőnek nem azt kell néznie, kinek milyen pártállása van és az igazság érdekében hozzátevé, hogy a magyar gazdáknak is érdeke lévén a magyar állam gazdasági önállósága, csak arra kell szavazni, ki a vámsorompók felállítását tűzi ki célul.

Hitvesgyilkos a bírak előtt.

A gyulai vizsgálóbíró drámája.

Gyula, április 11.

Országos szenzációt keltett a télen az a megdöbbentő krimináls ügy, melyről a gyulai vizsgálóbíró drámája címen heteken át cikkeztek a fővárosi és vidéki lapok. Nemcsak Gyulaváros, de egész Békésvármegyét lázban tartotta a szenzációs vizsgálát, mely kiderítette, hogy Nyisztor Adorján dr.-t, a gyulai kir. törvényszék vizsgálóbíráját, a teljes képzettségű és népszerű bírót, a saját felesége el akarta tenni láb alól. Az ügy most jutott a legérdekesebb stádiumba és bizonyára ismét erősen foglalkoztatni fogja a közvéleményt. Nyisztor Adorján nemcsak a megjelenik bírál előtt, hogy számoljon a terhére rótt bűncselekményért.

A dolog részletei eléggé ismeretesek. Nyisztor Adorján és családja. Mudrony Anna, a ki vagyonos csabai családból származik és Gyulaváros egyik legelőkelőbb úri asszonya volt, a férje háta mögött éveken át szerelmi viszonyt folytatott Kubik Gyula szolgabíróval. Mikor a férj megtudta a dolgot és közbenjárására — a botrány elkerülése céljából — áthelyezték az irnok Békéscsabadra, a beteges idegzetű szép asszony oda is utána járt, el akarta magát

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Eggetem-utca 7., (Lycaum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezred centiméterenként 8 fillér.

parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttár soronként 40 fillér.

vétetni vele és pénzelté is az ifjút. Mindez persze csak akkor sült ki, mikor egy véletlen felfedezés folytán rájött a férj, hogy felesége élete ellen tör: lassan élő mérget kevert az ételbe és felfogadott egy paraszt legényt, akinek pénzt adott pisztolyra, hogy tegye el az urát láb alól.

Igy mondta el ezt Nyisztor Adorján fejletése, így találta a dolgot Gálbory József helyettes-vizsgálóbíró és így tette meg indítványát Lissy Viktor kir. ügyész, a ki vádat emelt Nyisztor Adorján és bűntársai: Kubik Gyula, a család a bejáró-asszony, egy másik beavatott asszony és a felfogadott paraszt legény ellen. Nyisztor és Kubik mindent tagadtak ugyan, de a többiek beismerő vallomása és egyéb felmerült bizonyítékok alapján a gyulai kir. törvényszék vádátanácsa vád alá helyezte őket és ezt a határozatot a kir. tábla is jóváhagyta.

A vád alá helyezése óta voltak az ügynek rendkívül érdekes fordulatai, melyek erősen foglalkoztatták a bíróságot és különösen a szakértő orvosokat.

Az asszony védője Berényi Ármán dr. ügyvéd. A bíróság Nyisztor elmebeli állapotának megvizsgálását kérte, azt állítván, hogy Nyisztor — ki már leánykorában vitus-táncban szenvedett és azóta hisztériás beteg — beszámíthatatlan állapotban van és volt akkor is, mikor a terhére rótt bűncselekményt állítólag elkövette. Nyisztor akkor, mikor férje felfedezte a dolgot és megtette a feljelentést, olyan beteg lett, hogy napokig eszméletlenül fektett és súlyos betegnek ment a vizsgálóbíró elé is. A család kérésére a férje akkor meglátogatta az asszonyt, aki később aztán jobban lett és pár hét múlva egészen felépült. A bíróság helyt adott a védő kérelmének és a törvényszéki orvosokkal, valamint a gyulai elmeorvosgyógyintézet egy szakértő orvosával megvizsgáltatta Nyisztor elmeállását.

Az orvosok, alapos vizsgálat és megfigyelés után, nemrégiben betérjesztették véleményüket, amely szerint Nyisztor Adorján teljesen beszámítható állapotban van és volt a bűncselekmény elkövetése idejében is. Az asszony ugyan hisztérikus, de szabad akaratában korlátozva nem volt és a bűncselekményt teljesen öntudatos állapotban követte el.

Nyisztor Adorján és bűntársai a gyulai kir. törvényszék esküdtbíróság előtt fognak számolni tettükért. A főtárgyalás napját mostanában tűzi ki az elnök; az bizonyos, hogy az április végén kezdődő esküdtbírói cikluson tárgyalás alá kerül ez a szenzációs ügy, de a nap nincs még véglegesen elhatározva.

Természetesen kihallgatják a tárgyaláson Nyisztor Adorján dr. vizsgálóbíró is, kinek vallomása elé különösen nagy érdeklődéssel néznek. Általában, már is rendkívül érdeklődés mutatkozik a főtárgyalás iránt, mely nemcsak szenzációs, de igen pikáns részletekben sem fog szűkölködni. A bűncselekmény alapján szolgáló szerelmi viszony részleteit is boncolgatni fogja a bíróság, a vád alatt levő szép asszony és szeretője, Kubik Gyula vallomása alapján; ez a dolog annál fontosabb, mert Kubik is vád alatt van és kézzel-lábbal tiltakozik ellene, mintha köze lett volna a dologhoz. A bíróság a főtárgyalás ezen a részén, valamint ott is, ahol az asszony hisztériás betegsége megállapításáról lesz szó, előre láthatólag zárt tárgyalás: fog -rendelni.

A japán—oros háboru.

— Express tudósítás. —

Budapestre ma a következő táviratok érkeztek.

Budapest, ápril 11.

Kuropalkin vezérkarának egy előkelő tagja, a ki az orosz hadsereg egyik ismert nevű tábornoka, a következőképpen nyilatkozott a szárazföldi hadműveletekről:

— Napoleon, a legnagyobb hadvezér elsőseget adott a háborúban a támadásokra és a hadműveletek terült a legjobbnak a sivatagot tartotta, csak másodsorban a hegyvidéket és utolsó esetben a folyókat. Mi a Jalu-folyó mentén végeztük hadműveleteinket, tehát nem vagyunk éppen a legkedvezőbb helyzetben, annál is kevésbé, mert szereink összpontosításának stádiumában vagyunk. Nem szabad előretolt csapatainkat kitennünk a japáni sereg által való megsejtetésnek, hanem minden erőnkkel arra kell törekednünk, hogy a japániakat tönkretessük, ha komoly mérkőzésre kerül a sor. Meg kell övünk presztizsüket Kínával szemben. Az első komoly összeütközés alkalmával halálos csapást kell mérnünk Japánra. Egyelőre csak a védelemre szorítokunk, mert április folyamán a japán haderő a miénk fölötti túlsúlyban van még, azonban később mi leszünk az erősebbek. A japániak éppen azért kénytelenek előre nyomulni, csakhogy ne veszlegetjenek és e hónap végével kísérletet készítenek tenni, hogy a kvangtuni vasútvonalról elvágjanak. Olyan vezérben, aminő Kuropalkin, megbízhatunk, hogy urala lesz a helyzetnek.

Áruló japán tiszt.

Mousaku Takasabi japáni tisztet, a ki Oroszországnak katonai titkokat árult el, nyolc évi börtönrre ítélték. Bebizonyosodott róla, hogy jököhamai orosz katonai állás utján iparkodott az orosz hadvezetőségnek információkat küldeni a japáni tengerészeti tervekről és ebből a célból a jököhamai arzenál egy rajzolóját és egy hivatalnokát is megvesztegette. Az árulás nem volt nagyjelentőségű és az orosz hadvezetőség nem sokat nyert volt, a mi azonban nem enyhíti Takasabi bűnét.

A rossz vasut.

Alexejev tengernagy nagyon elégedetlen a kínai keleti vasut üzemével. Mindenütt nagy hiány van lokomotivokban és kocsiokban. A mikor Alexejev Mukdenbe utazott, vonatát többször megállították, mert a tengelyek izzák lettek és a villamos világítás megtagadta a szolgálatot. Alexejev parancsára azonnal elbocsátották két állomásfőnököt. Az is feltűnt neki, hogy a csapatokat nagyon lassan szállítják s azonnal elrendelte, hogy a bajokon haladéktalanul segítsenek.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, április 11.

Kolozsvári társadalom.

Kolozsvár, április 11.

Azok vegyék zokon — mert zokon veszik bizonyosan — e sorokat, akiket illet, akikre vonatkozik. Ámbár, hogy vannak dolgok, melyeket nem szívesen bocsát nyomdasték alá, a hírlapíró. Amit most elmondandó vagyok: az is ezek közé tartozik. Kicsi dolog, de általános szempontból végtelenül jellemző. S aki szívesen foglalkozik a mai társadalom lélektanával, annak meg kell állni egy pillanatra az olyan eset mellett, amely alkalmas arra, hogy egy-egy markáns vonással egészítse ki a kolozsvári társadalom különösségeit, bántó színeit.

Tegnapelőtt délfel vidékén masírozott a kaszárnya felé az osztrák császárvárosból érkező 62-ös gyalogezred. Az alakok kinyiták és azon kikandikáltak a kíváncsiak, agok és ifjak, asszonyok és leányok egyként, érdeklődéssel nézve a legények peckes bevonulását. Lenn az utcán pedig az emberek ezrei kísérték a menetet.

A Deák Ferenc utcában, az egyik ház erkélyén egy csomó előkelő úri hölgy gyűlt össze. S minden tisztelt lelkes éljenzéssel és kendődobogtatással üdvözölték, mindenképen azon igyekezve, hogy magukra tereljék a snájdig tisztelt figyelmét. Ez az igyekezetük sikerült is a legnagyobb mértékben. Nem volt egyetlenegy tiszt sem, akinek ki ne jutott volna ebből a „lelkes” fogadtatásból és nem volt egyetlenegy tiszt sem, aki megelégedéssel ne vette volna tudomásul, hogyan fogadta egy csapat úri nő őket ama bizonyos erkélyről. Csak azok: akik azt szeret

jük, hogy a feleségüket, a leánytestvérüket, az anyánkat, vagy a leányunkat tisztelben tartsa minden férfi-ember, mondandó csak mi fulladoztunk egy kisé, az izléstelenek ekkora falatjától....

S bevonult a menet a kaszárnyába. A tisztelt leverték egyenruhájukról az uti port és rövid idő múlva egy csapat tiszt nyomozást indított, ama — a menetelésben futólág látott és meg nem jegyzett — erkély és a „lelkes honfányok” után... Ismeretlenek lévén a városban, fázadozásuk egyelőre talán hiába való volt. Mi tudjuk a helyet. Ezenfoga szolgálatot véltünk tenni ama hölgycsapatnak, mikor az új ezred tisztjeinek — az apró hirdetések befejező mondatával szólva — megüzenjük: Cima kiadó hivatalban.

De félre a tréfával, mert ez a kis epizód nagyon is komoly. Mert mit tettek azok a hölgyek? Megmutattak egy darabot Kolozsvár előkelő társadalmából. A melyről éppen nemrégiben adtam egy halvány képvázlatot. De a mely megdöbbenteti mindazokat, a kik mindenkor: szeretik a nőt arra az eszményi piedesztálra helyezni, a mely az igazit: a gondolataiban, cselekedeteiben egyaránt valódi nőt megilleti. S akor odaáll egy csapat, a társadalom u. n. vezetőiből, az intelligens középosztályból és azt mutatja egy bevonuló ezrednek: nézd, ilyen vagyok én... ez a kolozsváriak hölgy kirakata.... S ezek után követeljük meg, ama idegen tisztcséktől, hogy illő tisztelettel közeledjenek és kellő megbecsüléssel viseltesenek: a leányaink és asszonyaink iránt. Nem; ezt nem is várhatjuk. Ellenben: bármennyire nem telik kedvünk abban, hogy mélyebben gondolkodjunk a modern erkély-jelenet felett, mégis fantáziánk szabadon csaponghat a jövődő valóság felé: ha ilyen volt az utcán, az erkélyen, a »fogadj Istent« milyen lesz a szalonokban a tiszt urak »adjon Istent«-je. Bizonyosan olyan, a milyent megérdemelnek....

Bocskay emlékezete...

Kolozsvár, április 11.

Unnpre készülnek, Kolozsvár kíváncsiban: a „hóstatában.” Bocskay emlékeztet ünneplik meg piros Pünkösdt napján Bocskay hajdúi: a hóstat erős hazafiságu, szintiszta, magyar népe. A kolozsvári gazdasági egyesület tegnap közgyűlésén ment határozatba az ünnep, mely körül hiányozni fog minden cifra sallang, minden a mi a mostani ünnepeknek karaktere: egyszerű, de annál őszintébb lesz ez az ünnep, mert hiszen maga a nép, a földész polgártársak tartják azt, megszentelvény vele Bocskay történelmi emlékeztet....

S akik megemlékeznek a magyar történelem ezen halhatatlan emlékt nagy hősről: azok ismét nem onnan kerülnek ki, a hol a parádékat rendezés csinálják, hanem onnan a külvárosi apró házasságokból, a melyekben még mindig — hála

a magyar faj ellentálló képességének — őszintén, hűvel, lelkesedéssel és minden utógondolat nélkül lobog a hazaszeretet szent lángja; s a melyekben ezt az érzést az apák a fiaiknak, a nagypapák az unokáiknak adják át örökségül, nemzedékről nemzedékre....

Bocskay hajdúi megünneplik hát a Vezér emlékeztetét. Nem lesz nagy, hatalmas ünnepe, hanem egyszerű, mint annak a lelke, a melyből kipattant ez a szép gondolat, ez a követésre méltó példa....

Az ünnepség részletei csak ezután jutnak majd nyilvánosságra, de már maga az a tény, hogy a »hóstat« derék népe; Bocskay hajdúi rendezik, biztosítják arra, hogy az meg fog felelni Bocskay szent emlékének....

— (Kolozsi képviselőjelölés.) Varsánap d. e. tartott meg a vármegyházán a szűkebb és tágabb kör bizottság által, a kolozsi kerületben megüresedett képviselői mandátumra a jelölés, mely alkalommal a kombinációba vett Zeyk Károly ajtoni birtokos visszaválása folytán egyhangulag Rónay Elemér vármegyei aljegyző, nagybirtokos jelöltetett kormányparti programmal. Programbeszédét folyó hó 17-én fogja Kolozson megtartani. Az ellenzék mindenesetre jelöltet fog állítani a kerületben.

— (Egy százados öngyilkossága.) Kolozs-Karáról kapjuk az értesítést, hogy a vasúti állomás közelében tegnap délután felakasztva találták Tóth László nyug. századost, tordai lakost. Kétségtelenül megállapították, hogy öngyilkosság esete forog fenn. Az öngyilkos százados végzetes tettének indító okáról semmiféle felvilágosítást nem hagyott hátra.

— (Letartóztatott kivándorlási ügynök.) Tegnapelőtt bizalmas följelentést tettek a brassói rendőrségnek, hogy a városból és vidékről már régebb idő óta egy kivándorlási ügynök munkásokat szállít Németországba s aztán az ottani gyárakban helyezi el. E följelentés alapján egyik brassói rendőrbiztos szerdán reggel 4 órakor megjelent a pályaudvaron és sikerült is egy 32 emberből álló kivándorló csoportot megakadályozni a továbbutazásban s egyszerűen pedig sikerült a kivándorlókat ügynököt is lefűlkelnie Stom Mihály brassói lakos személyében, kit, minthogy a kivándorlás közvetítésére miniszteri engedélyre nem volt, az ottani rendőrség egy havi elzárásra és 300 kor. mellékbüntetésre ítelt.

— (Mostohatestvérnek szerelmi drámája.) Orosházáról írják: Melega János orosházi lisztkereskedő üzletében mint elpusztító volt alkalmazva a 17 éves sz. p. Bene Juliska és annak mostoha bátyja, a 19 éves Deák Ferenc. A fiatal ember nagyon megszerette mostoha testvérét és folyton szerelmi ajánlatokkal töltötte a fiatal lányt, aki nem hallgatta meg, mert másik

mostohabátyjába, a katonaviselt Deák Istvánba volt szerelmes. Deák Ferenc azonban ebbe nem tudott beleyugodni és elhatározta, hogy ha a leány az övé nem lesz, a bátyjára sem lesz, mert megöli. Tegnap végre is hajította sötét szándékát. Revolvert vásárolt és este 9 órakor ismét ostromolni kezdte a leányt, de mikor az hajhataiban maradt, a fiú előrelátta a revolvert és e szavakkal:

— Ha enyém nem akarsz lenni, a Pistáé sem leszel, — a leányt szíven lötte, aki egy jajszó nélkül holtan terült el a földön. A lövés berontott háziaknak nem sikerült a tettest, ki maga ellen fordította a revolvert, tettenében megakadályozni, aki halálosan találva esett a leány mellé.

— (Bécsi leány és székelő fiu.) A husvéti ünnepek alatt egy csinosan öltözött, szép szőke leány vonta magára a jó gyalakutiak figyelmét. Az ünnepek alatt buzgón eljár a templomba az idegen leány s könnyet is látta megcsillanni szemében, midőn az öreg tiszteletes arról a szeretetről beszélt. A falubeliek előtt jó ideig rejtély volt a leány időzésének oka, végre ő maga gátolt pattan ki a dolog: a kis ismeretlen maga beszélt el tört magyarsággal a regényt, mit tudósítónk közlése nyomán fejleményeivel együtt itt adunk:

Cs. Dénes gyakorlati illetőségű székelő fiú Bécsben katonaszkodott. A fess altisztnak sikerült a kedves kis bécsi leányt meghódítani. Így Dénes az utánszolgálat dacára boldogon katonaszkodott. De tütt a szabadság órája s a szerelmeseknek válni kellett. Dénes azonban a szabadság helyett falujától távol más szolgálatba lépett. Így akarta kikerülni a lányának tett ígérete bevitását.

Sz. Rózi a szerelmes kis bécsi lány nem hitte Dénesének hűtlenségét, ő minden áron a feleségévé akart lenni. — A leány elment Bécsből Gyakutára egyedül. — Később csalódás ére. Dénes a falujától távol szolgált, a szűkös pedig a fiukat mentek meglátogatni. Ezért sirt a templomban szegény Rózi.

A keserűséget azonban komoly elhatározás követte. A kis Rózi beállított Dénesnek házához s az otthon maradt család tagoknak kijelentette, hogy ő addig nem távozik, míg Dénes feleségévé nem lesz. Hogy rokonszenvet nyerjen nyomban átöltözött székelő ruhába.

Dénes szűkeinek, — ha a fiuk látogatásából haza térnek — kedves kis meglepetés lesz a Bécsből oda pottyant menyemasszony.

— (A nagyszalontai rablógyilkosság.) Megirtuk, hogy a nagyszalontai malomgazdát rejtelmes körülmények között meggyilkoltak. A titokzatos bűnesetet a legnagyobb homály takarja még. Egyetlen olyan jel nem akad, a mely a vizsgáló csendőreket elvezetné Bogár Gyula gyilkosainak nyomára. Most már megállapították, hogy a gaztettet idegenek követték el, a kik a hely viszonyait a rettenetes éjszaka óráiban ismerték meg. A csendőrség több irányban nyomoz s a vizsgálat szálait Szakadra, Békésre és Tulkára

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, hétfőn, ápr. 11-én:

„Sursum corda.”

Szimfonia 4 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, kedden, április 11-én:

A drótos tót.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Hétfő: Sursum corda. (b. 179.)

Kedd: A drótos tót. (b. 180.)

Szerda: Sherry. (b. 181.)

* A cigány. Tegnap délután Szigheti népszínművet a Cigányt adták. A közönség teljesen megtöltötte a nézőteret és mindvégig lelkesen ünnepelte Törölygy Margitot, Szentgyörgyi Istvánt és Székely Gyulát, a darab főszereplőit. Különösen Szentgyörgyi Istvának jutott ki bőven a tapsból, a ki fiatalos temperamentummal és az igaz művészet ellenállhatatlan erejével és varázsszával állította elénk a v. n. cigány alakját.

Sherry. Tegnap este ismét ez a silány zenei tákolmány került színre szép közönség jelenlétében fejrissített szereplőkkel, akik nem valami kiváló képességgel, de nagy buzgalommal küzdöttek a libretto és a muzsika egyknt banális őrességét a színpadon elfogadhatóvá tenni. A szereplők közül Tibor Lóri és Harkányi Giza tegnap este játszottak először e darabban és nem rójuk fel ez esetben az ő hátrányukra, hogy fázadozásuk nem járt nagy sikerrel. A többi szerepeket a régiek játszották és az előadás a karzat nagy tetszésnyilvánításai mellett zajlott le.

* Csillag Teréz — Kolozsvárt. A Nemzeti Színház kiváló művésze Csillag Teréz asszony a hét folyamán három estén vendége lesz színházunknak.

»Váljunk el!« »Makrancos hölgy« és »Az attaché« című darabokban fog a művész nő fellépni.

Felölös szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alólrt igazgatóság, hogy a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank zálogosztályánál elzalogosított s 1904. évi január hó végéig lejárt és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen el fognak adni és pedig:

az I. osztályu tárgyak, ugymint: ruhakeműek, háziesszközök, árak stb árverése lesz folyó évi április hó 12-ikén.

A II. osztályu tárgyak, ugymint: arany, ezüstművek, ékszeres stb. árverése lesz folyó évi április hó 18-án.

Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 órakor kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitétt tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet őt illeti.

A vevő tartozik a vételárat rögtön lefizetni és a tárgyat elviteti.

Kolozsvárt, 1904. márczius 11.

Takarékpénztár és Hitelbank

3087 18-*

igazgatósága.

VALLA JÓZSEF
márvány-mozaiák és
csement-áru gyára
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-utca 13.

Gránit terazzo	3170 2-3	Márvány-mozaiák-lapok	velencei módra
Betonirózások		Csement-lapok sima és	római mozaik-náztart
Csatornázások		Mozaiák lap a la Mettlich	
Turbinák és szilipek		Keramik és Klinker-lap	
Medencék		Portland-csementesövek	
Székeltartak		Kőagyag-csement	
Jászok		Roman-csement	
Fűzőkádak betonból és		Portland-csement	
fayence lapokkal borítva		Tűzálló-tégla	
Falburkolatok fayence-			
lapokkal			

A kisbirtokosok által

sajátkezűleg, a legnagyobb gondal, angolnyelven és rafias eljárással készített, kitűnő minőségű, vagyoniilag szavatolt fajtiszta, I-sőrendű, miniszteri szokványrendeletnek minden tekintetben megfelelő

szőlőlugasnak is kiválóan alkalmas

csemege és borfajú szőlőfajták a tapasztalatok során fajtiszta, a legjobbaknak és legmegbízhatóbbnak bizonyultak! — Minden nagyhangon hirdető, gyárilag fűlesztett, reklámozott, előhajtott olást messze felülmúlunk! — Chasselas, muskotály és más legkiválóbb csemegefajtából összeválogatott

I-sőrendű lugas-gyűjtemény ára:

(melyeknek megereidésért és jószágáért felelősség vállalatik)

1. Kis összeállítás 15 drb. 5 kor.

2. Nagy összeállítás 30 drb. 10 kor.

a) Borfajták: b) Csemegefajták:

Amerikai ripária portális alanyon

oltott gyökerek, fas és zöld oltványok ára tavaszi szállításra:

Ezer drb. 200 k.

Száz drb. 22 k.

Tíz drb. 2 k 50f.

Árak tavaszi szállításra

értendő:

Ezer drb. 220-240 k.

Száz drb. 25-30 k.

Tíz drb. 3-5 k.

Hazai szőlőfajták! Filloxeramentes!

3002 80- Szőlőkirály. (Delaware.)

A kötött talajon egyedül használható olyan rendkívül korai directtermő, melynek 25-26%-os csukor és szokatlanul nagy szesztartalmu bora igen jó, hasonló a szomorodni másához és a madarászhoz. Silányabb kerti vagy homoki borok feljavítására. Gyengébb évbéli termésűek háziasítására nem lehet eléggé ajánlani. A Delaware francia szőlőtől 17 évvel előzőtt közvetlenül az érmellékre portált ezen perenosporának ellentálló szőlőfaj termi manapság hazánkban a legjobb és legerősebb bort s méltán nevezhetjük a **borok királyának**. A jövő szőlőszet kincse. Mindenütt megterem, ugy a homokon, mint a kötött agyagos, meszes, köves, palás és nyirkos talajokban. Ezen beoltás nélkül termő, biztosan jól megforradott, rendkívül (tartós szívós zöldhajtása 1-20 hideget is kibíró) korán erő csemegefaj, felhozott előnyeinél fogva megérdemli hogy kertjeinkben, barázdákban, kerítések és házaik fala mellett s minden egyébre nem használható helyeken mint **szőlő-lugas tenyésztések!**

100 darabból álló lugas-gyűjtemény csomagolva és postán feladva csak 10 korona.

Borkirály! Mintabor 2 korona. (Delaware!)

Ripária portális telepek! Nagymennyiségű ripária eladás!

Tisztán kezelt valódi érmelléki fajborok!

Palackokban, ugy mint hordókban, kicsinyben és nagyban a legutányosabban beszerezhető s kívánatra válaszbélyeg ellenében bővebb felvilágosítást, vagy 1 korona utánvétellel mintabort küld:

sz. Érmelléki Szőlőszeti és Borászati Szakközlöny

mint Országos Hirdetési Kalauz

SZÉKELYHID (BIHARMEGYE).

HOGY EGÉSZSÉGÜNKET ÓVJUK, IGYUNK

K-IMPÉR

RÉPÁTI

BÁTHORI-FORRAS
ÉVÉNYES
GYOGY-SAVANYÚVIZET

M. kir. Belső-miniszteri rendelet
6931/VIII. 1880. szám.

Fényképezékek és Amateurok figyelmébe!

Telefonszám: 183.

Schuster Emil
Norinbergi, diszmű, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek áruháza
Kolozsvárt,
Mátyás király-tér. (Gróf Rhédey-palota.)

Állványos, kézi és zseb fényképező gépek!

Minden méretű: Nagyító készülékek! Lensék (objectives) és pillanatzárok!

Fényerzékeny üveglemezek:
Lumier
Germania
Agfa
Heliös
Ideal
Ringer
Schleissner
E. Schatterra.

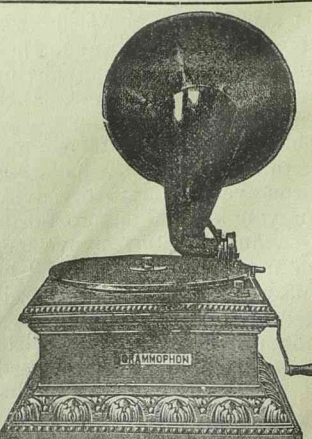
Kodak és Agfa görbülmekek
„AGFA” kifejező, rögzítő és színező vegyszerek, oldatok.

Fényképezési lámpák, másoló keretek, üveg és porcellán fűrésztő tálak, Cartonok, Passepartoutok és Albumok stb. Ugyazintén a fényképezéshez szükséges — itt fel nem sorolható — kellékek dus választékban.

Állandó raktára eredeti gyári árak mellett: az Amerikai-Német Grammophon-társ. hangosan beszélő, szavaló, éneklő és zenélő Grammophon-gépeinek és Grammophon-lemezeinek. Ugyazintén a valódi EDISON PHONOGRAPHOK, bejátszott eredeti és úreshengerek, valamint a legújabb EDISON törhetetlen Celluloid hengerekkel.

Valódi angol és francia illatszerek!

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan!



E. Schussena hírneves gádos „Minerva” fényképezőgépek lemezeinek egyedüli raktára.